

والدین گرامی بمفصلت حاضر جهت آشنایی بیشتر شما عزیزان در مورد تشنج و نحوه مراقبت از کودک خود در منزل میباشد. در صورت بروز هر گونه ابهام و سوال به پرستار خود مراجعه فرمایید. چنانچه پس از ترخیص، سوالی داشتید می توانید با این شماره ها تماس بگیرید:

۳۱۱۲۲۲۲۱ - ۳۱۱۲۲۲۲۱ (واحد حامیان بیمار)

تشنج چیست ؟

تشنج، تغییر ناگهانی فعالیت حرکتی در فرد است که ناشی از اختلال در فعالیت الکتریکی مغز بوده و در کودکان نیز شایع است. یکی از شایع ترین انواع تشنج در کودکان تشنج ناشی از تب است که البته معمولاً سرنوشت خوبی دارد، اما گاهی نیز به علت یک بیماری خطرناک مانند مننژیت (التهاب و عفونت پرده‌های مغزی) ایجاد می‌شود. تشنج ناشی از تب معمولاً در کودکان ۱ تا ۵ سال رخ می‌دهد، هر چند گاهی این نوع تشنج قبل از یک سالگی یا بعد از پنج سالگی هم دیده می‌شود. در برخی خانواده‌ها تشنج بسیار شایع تر بوده که به علت زمینه ژنتیکی است.

دلایل تشنج:

تب بالا، آسیب به سر، افت قند خون

تشنج ناشی از تب

معمولاً تشنج در اولین ساعات بروز تب پدیدار شده و گاهی حتی والدین متوجه تب کودک نمی‌گردند و پس از وقوع تشنج متوجه تب در نزد کودک می‌شوند.

شایع ترین عارضه تشنج ها این است که، این نوع تشنج

ها عود کنند و در صورتی خطر عود آنها بالاست که:

نخستین تشنج کودک در اثر تب کم ایجاد شود.
فاصله زمانی میان آغاز تب و بروز تشنج کوتاه باشد.
یکی از بستگان درجه اول کودک سابقه تب و تشنج را داشته باشد.
سن کودک در زمان نخستین تشنج ناشی از تب کمتر از ۱۵ ماه باشد.

علائم تشنج کودکان:

تشنج به صورت از دست رفتن ناگهانی هوشیاری، قفل شدن فک، سیاه شدن دور لب، سفت شدن تمام بدن و به دنبال آن حرکاتی شبیه دست و پا زدن بروز می‌کند. حمله تشنج معمولاً کوتاه مدت بوده و در عرض ۲-۱ دقیقه برطرف می‌شود. و به ندرت ممکن است حرکات تشنجی در یک طرف بدن و یا فقط در چشم‌ها باشد که در این موارد علامت خطرناکی است و نیاز به بررسی بیشتری دارد. هر چه تشنج در سنین پایین تر بروز کند احتمال تکرار آن بیشتر است.

سایر علائم:

- تغییر احساس چشایی، بویایی، دیداری، شنیداری یا لامسه
- سرگیجه
- خیره شدن بی هدف
- عدم پاسخ
- سفت شدن بدن
- لرزش
- از دست دادن کنترل مثانه یا روده
- گاز گرفتن زبان
- از دست دادن هوشیاری
- انجام حرکات تکراری

اقدامات لازم در هنگام تشنج:

به هیچ وجه استرس نداشته باشید.
کودک را نگاه ندارید، اما وی را روی سطح ایمنی مانند زمین قرار دهید.
لباس‌های او را آزاد کنید.
کودک را در پهلو بخوابانید بازوی وی را زیر سرش قرار دهید. به این ترتیب، اگر کودک استفراغ کرده باشد، مواد استفراغی وارد ریه وی نخواهد شد. بعد از استفراغ کودک، نباید هیچ گونه غذا یا مایعات به کودک داد.
اولین قدم پس از بروز تشنج ناشی از تب یافتن علت ایجاد کننده تب در کودک است می‌یابد او را سریعاً به اورژانس برسانید.

بسته آموزشی خود مراقبتی

تشنج

تهیه و تنظیم:

حسین دودکانلوی میلان (کارشناس پرستاری)

سحر فرح سا (کارشناس آموزش)

منابع مورد استفاده:

❖ برونر و سودارث / درسنامه پرستاری داخلی - جراحی ۲۰۲۲

/ انتشارات جامعه نگر

تدوین: فروردین ۱۴۰۱

دسترسی به سایت بیمارستان:

Tabrizhospital.ir

شماره تلفن جهت ارتباط با بیمارستان در صورت هر گونه

سوال یا راهنمایی:

۰۴۱۳۱۱۲۲۲۲۱-۰۴۱۳۱۱۲۱۱۴۲

پس از ترخیص از بیمارستان اگر دارویی برای کودک تان تجویز شده است، به منظور پیشگیری از تکرار تشنج آن را همیشه و به موقع به کودک تان بدهید.

فراموش نکنید داروی کودک را در مهمانی یا مسافرت به همراه داشته باشید.

اگر کودک دچار تشنج همراه با تب بوده، در سایر موارد تب (به هر علتی) درمان اولیه شما باید کاهش تب با استفاده از تب برهایی مانند استامینوفن و یا در صورتی نیاز بروفن باشد این دارو را قبلا با پزشک چک کنید.

فراموش نکنید در مواقع تب با تشنج در مورد استفاده از

داروهای خاص مانند دیازپام به صورت خوراکی یا مقعدی

قبل از ترخیص، از پزشک کودک تان یک دستورالعمل

بگیرید و مطمئن شوید روش استفاده از آن را به خوبی فرا

گرفته اید.

منابع مورد استفاده:

❖ برونر و سودارث / درسنامه پرستاری داخلی - جراحی / ۲۰۱۸-

انتشارات جامعه نگر

❖ مصاحبه با پزشکان بیمارستان ولیعصر تبریز

اگر در زمان آغاز تشنج، چیزی در دهان کودک قرار دارد، آن را خارج کنید.

در صورتی که قبلا پزشک برای کودک تان دارویی به منظور استفاده در هنگام تشنج (البته فقط به صورت مقعدی) تجویز کرده، آن را با آرامش به کار ببرید.

نیازی نیست دندانهای کودک را از هم باز کنید، فقط مطمئن شوید زبان کودک تحت فشار نباشد.

بعضی از والدین هنگام تشنج کودک به خصوص در همراه بودن با تب سعی می کنند او را پاشویه کنند و یا زیر آب سرد بگیرند. به یاد داشته باشید هیچ کدام از این روشها موثر نیستند.

از آنجا که تشنج ناشی از تب گاهی ناشی از علل مهم و خطرناک است و همچنین به دلیل این که بعضی از علل تشنجهای بدون تب مثل کمبود قند و کلسیم نیاز به درمان اختصاصی دارد، بلافاصله پس از بروز تشنج به اورژانس زنگ بزنید و یا کودک را سریعاً به نزدیکترین بیمارستان برسانید.

بعد از توقف تشنج اگر کودک تان تب داشته باشد، می توانید از شیاف استامینوفن استفاده کنید.

بهتر است اطرافیان در هنگام استفراغ کودک آرام باشند تا کودک دچار ترس و اضطراب نشود.